

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z geografii dla uczniów gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap szkolny – data 20 X 2016 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

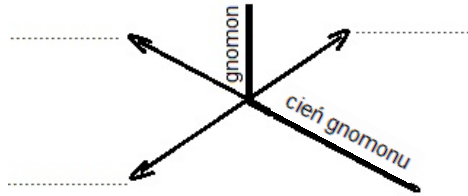
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 12 stron i zawiera **27** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **60 minut**.

Zadanie 1. (0 – 1 p.)

Rysunek przedstawia cień rzucany przez gnomon 23 września o wschodzie Słońca w Bydgoszczy. Wpisz w wyznaczonych miejscach na rysunku kierunki geograficzne.

Zadanie 2. (0 – 3 p.)

W zdaniach dotyczących obszaru Polski występują luki. Uzupełnij je nazwami kierunków geograficznych (głównych, pośrednich).

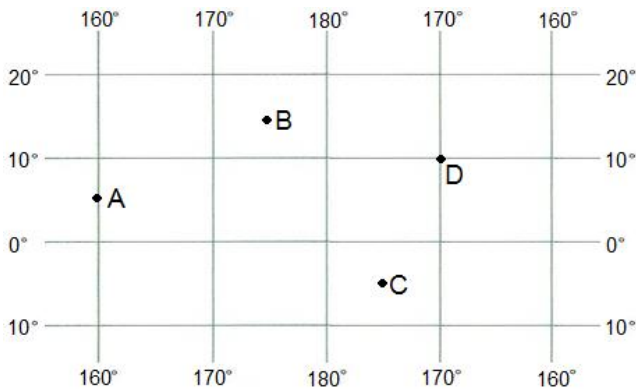
Najkrótszy cień rzucany przez gnomon wskazuje kierunek

22 grudnia miejsce wschodu Słońca na widnokręgu znajduje się w kierunku

....., a 22 czerwca miejsce zachodu w kierunku.....

Zadanie 3. (0 – 4 p.)

Na siatce kartograficznej zaznaczono położenie punktów A – D.

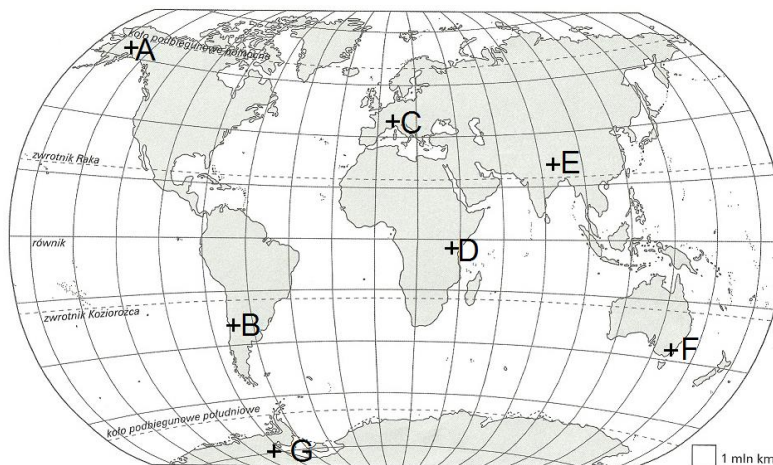

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Punkt A leży na półkuli wschodniej.
- Długość geograficzna punktu B wynosi 15° N
- Współrzędne geograficzne punktu C to 05° S i 175° W
- Żaden punkt nie leży równocześnie na półkuli południowej i wschodniej.

Zadanie 4. (0 – 10 p.)

Na mapie literami A - G znaczone położenie najwyższych szczytów na kontynentach nazywanych Koroną Ziemi.

Opracowano na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

A – Uzupełnij tabelę według wzoru podanego w pierwszym wierszu.

Oznaczenie na mapie	Nazwa szczytu	Wysokość w m n.p.m.	Pasma górskie (masyw)
E	Mount Everest	8850	Himalaje
		6960	
		6194	
		5695	
		5140	
		4810	
		2230	

B - Podaj oznaczenia literowe szczytów, na których:

- Słońce góruje w zenicie -
- występuje noc polarna -
- nie można zaobserwować Gwiazdy Polarnej -

C - Zapisz daty, kiedy długość dnia na wszystkich szczytach „Korony Ziemi” jest taka sama.

.....

Zadanie 5. (0 – 4 p.)

Określ współrzędne geograficzne jednego ze szczytów Korony Ziemi, na którym Gwiazdę Polarną widać pod kątem 28° , a południe słoneczne jest o 4 godziny i 28 minut wcześniej niż na Rysach (49°N , 20°E).

Obliczenia:

Odpowiedź: długość geograficzna -

szerokość geograficzna -

Zadanie 6. (0 – 4 p.)

A – Odległość między biegunami ziemskimi na globusie wynosi około 25 cm. Oblicz, w jakiej skali wykonano globus. Skalę zapisz w postaci liczbowej.

Odpowiedź:

B – Na globusie i na mapie świata zmierzono odległość między najwyższym szczytem Europy i Ameryki Południowej. Korzystając ze skali, obliczono odległość między szczytami. Uzyskane wyniki z pomiaru na mapie i na globusie bardzo się różniły. Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1, 2 albo 3.

Dokładniejszy był wynik z pomiaru na

A	mapie,	ponieważ	1	siatka kartograficzna nie ma zniekształceń odległości.
			2	siatka kartograficzna może mieć zniekształcenia odległości.
B	globusie,		3	siatka geograficzna ma duże zniekształcenia odległości.

Zadanie 7. (0 – 1 p.)

Posiadasz dwie mapy Kotliny Kłodzkiej. Jedna została wykonana w skali 1: 2 500 000, druga w skali 1: 25 000. Które obiekty możesz zlokalizować za pomocą mapy wykonanej w mniejszej skali? Wybierz odpowiedzi.

A – większe miasta w regionie,

B – drogi krajowe i linie kolejowe,

C – schroniska i pola namiotowe,

D – piesze i rowerowe szlaki turystyczne.

Zadanie 8. (0 – 7 p.)

Na mapie cyframi oznaczono pasy rzeźby. Podane obiekty geograficzne przyporządkuj do pasa rzeźby wpisując w kratki obok nazwy numer z mapy.

	Polesie Lubelskie
	Dylewska Góra
	Niecka Nidziańska
	Wał Trzebnicki
	Kanał Augustowski
	Jezioro Dąbie
	Zbiornik Goczałkowicki

Źródło: E. Dudek, J. Wójcik, Geografia 3, Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Podaj nazwę pasa rzeźby, w którym powszechnie występują:

- rozległe równiny staroglacjalne-
- pradoliny i wzgórza morenowe -

Zadanie 10. (0 – 1 p.)

Z wymienionych form terenu wyberz dwie, które **nie** występują w pasie gór.

A – jeziora rynnowe,	B – jeziora cyrkowe,
C – doliny U - kształtne,	D – równiny sandrowe.

Zadanie 11. (0 – 2 p.)

Wyberz poprawne zestawienia formy rzeźby terenu i procesu rzeźbotwórczego w wyniku, którego ta forma powstała.

A – barchan - erozja wiatru,	B – gołoborze - wietrzenie fizyczne,
C – meander - erozja rzeki,	D – morena denną - erozja lodowca.

Zadanie 12. (0 – 2 p.)

Podaj nazwy krain geograficznych Polski, które można opisać korzystając z wymienionych terminów i nazw własnych.

- zapadlisko tektoniczne, równiny, Puszcza Niepołomicka -
- Nogat, delta, mady -

Zadanie 13. (0 – 4 p.)

Połącz w pary pasmo górskie z jego najwyższym szczytem.

1. Bieszczady	A. Skrzyczne
2. Beskid Śląski	B. Szczeliniec Wielki
3. Gorce	C. Śnieżnik
4. Góry Stołowe	D. Tarnica
	E. Turbacz

1. 2. 3. 4.

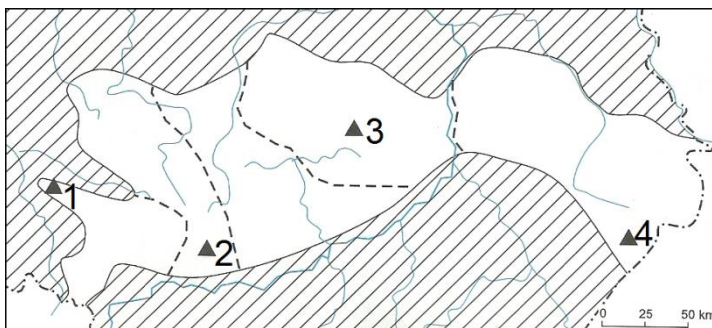
Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Ślęza jest wyższa niż Łysica.
- Babia Góra jest wyższa niż Śnieżka.
- Wieżyca jest wyższa niż Góra Św. Anny.

Zadanie 15. (0 – 6 p.)

Na mapie cyframi oznaczono punkty wysokościowe w pasie wyżyn.

Źródło: D., E., P. Świtalscy, Polska 3. Oficyna Wydawnicza TURPRESS, Toruń 2002

Uzupełnij tabelę wpisując nazwę szczytu oraz nazwę krainy geograficznej, w której znajduje się wzniesienie.

Cyfra na mapie	Najwyższy szczyt (wzniesienie)	Kraina geograficzna
1		
2		Wyżyna Krakowsko - Częstochowska
3	Łysica	
4		

Zadanie 16. (0 – 2 p.)

Połącz w pary miasto wojewódzkie z rzeką, nad którą jest ono położone:

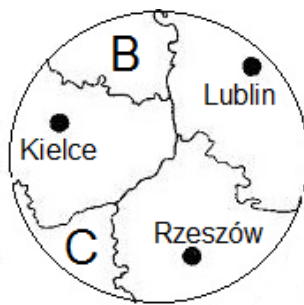
1. Gdańsk	A. Bystrzyca
2. Lublin	B. Łyna
3. Olsztyn	C. Motława

1. 2. 3.

Zadanie 17. (0 – 6 p.)

Każdy rysunek przedstawia fragment mapy administracyjnej Polski.

Rozpoznaj i zapisz nazwy województw oznaczonych literami A, B, C oraz miast wojewódzkich oznaczonych cyframi 1, 2, 3.

A. B. C.
 1. 2. 3.

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Uzupełnij luki w nagłówkach tabeli nazwami sfer powłoki ziemskiej tak, aby nazwy elementów umieszczone w kolumnach im odpowiadały.

.....
jeziora	pola uprawne	czarnoziemy
bagna i mokradła	sady i ogrody	czarne ziemie
źródła	autostrady	rędziny

Zadanie 19. (0 – 2 p.)

W podanym zestawie skał podkreśl skały metamorficzne (przeobrażone).

- granit
- torf
- marmur
- żwir
- gips
- gnejs
- kwarcyt
- glina

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

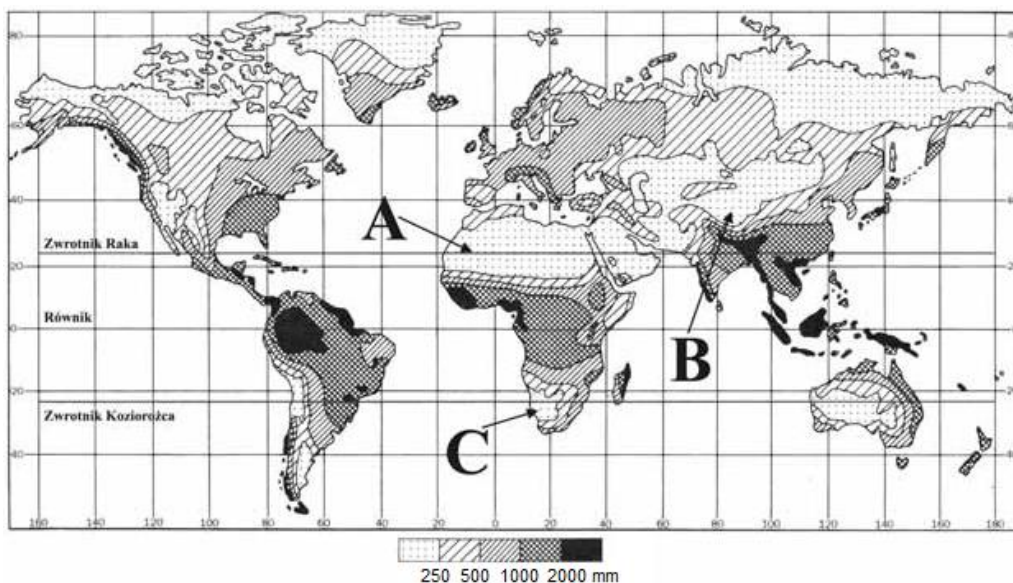
Które z poniższych stwierdzeń prawidłowo przedstawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat? Wybierz odpowiedź.

- I. Im wyższa szerokość geograficzna, tym niższa temperatura powietrza.
- II. W miarę wzrostu odległości od oceanu roczna amplituda temperatury powietrza maleje.
- III. Na obszarach przyległych do zbiorników morskich lata są chłodniejsze, a zimy łagodniejsze.

- A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III

Zadanie 21. (0 – 6 p.)

Mapa przedstawia rozkład rocznych sum opadów atmosferycznych na Ziemi.

Źródło:
www.cke.edu.pl

A – Dokończ zdanie:

Linie na mapie łączące miejsca o jednakowej rocznej sumie opadów to

B – Uporządkuj podane regiony według **rosnącej** rocznej sumy opadów atmosferycznych. Wpisz w kratki cyfry od 1 do 4.

☐ Półwysep Labrador	☐ Archipelag Malajski	☐ Kotlina Kongo	☐ Wyżyna Środkowosyberyjska

C – Przyporządkuj każdemu obszarowi oznaczonemu na mapie literami A, B, C po jednym czynnikiem, mającym największy wpływ na wielkość rocznej sumy opadów.

- Czynniki: 1. Oddziaływanie zimnego prądu morskiego.
 2. Oddziaływanie ciepłego prądu morskiego.
 3. Położenie w cieniu opadowym wysokich gór.
 4. Oddziaływanie zwrotnikowego wyżu barycznego.

A. B. C.

Zadanie 22. (0 – 1 p.)

Który schemat prawidłowo przedstawia korelację klimatyczno – roślinno – glebową.
Wybierz odpowiedź.

- A – klimat umiarkowany chłodny – tajga – gleby bielicowe,
- B – klimat umiarkowany ciepły – las liściasty – czarnoziemy,
- C – klimat zwrotnikowy suchy – pustynia – gleby brunatne,
- D – klimat równikowy – wilgotny las równikowy – szaroziemny.

Zadanie 23. (0 – 3 p.)

Do mas powietrza napływających do Polski dopasuj związane z nimi zmiany pogody.

1. PA	A. Wiosną i jesienią powoduje znaczne ochłodzenie i przymrozki.
2. PPM	B. Latem przynosi ochłodzenie i opady, a zimą ocieplenie i odwilż.
3. PPK	C. Wiosną i jesienią przynosi ciepłą, słoneczną pogodę.
4. PZk	D. Zimą przynosi silne mrozy, a latem upały.

1. 2. 3. 4.

Zadanie 24. (0 – 4 p.)

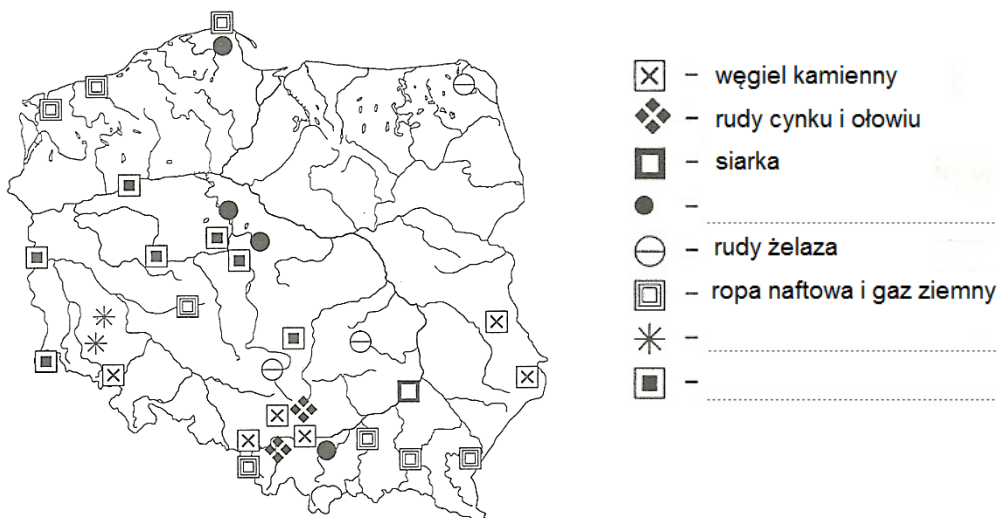
Na schemacie zaznaczono strzałką kierunek wiatru halnego po polskiej stronie Tatr.
Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania opisywały warunki powstania wiatru halnego.

U podnóża gór, po południowej stronie, utworzył się **wyż baryczny/niż baryczny**.
Powietrze, wznosząc się po stoku, **ociepla /ochładza** się o około 0,6°C na każde 100 metrów wysokości. Po pokonaniu bariery górskiej powietrze opada, jako **ciepły/chłodny**, porywisty i **wilgotny/suchy** wiatr.

Zadanie 25. (0 – 4 p.)

Na mapie zaznaczono występowanie wybranych surowców mineralnych w Polsce.

Źródło: I. W. Kotowscy, Geografia. Testy dla gimnazjalistów, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2002

A – Uzupełnij luki w objaśnieniach mapy nazwami surowców mineralnych.

B – Dokończ zdanie.

Do przedstawienia występowania surowców mineralnych w Polsce zastosowano metodę

A – kartogramu, B – kartodiagramu, C – sygnaturową, D – powierzchniową.

Zadanie 26. (0 – 4 p.)

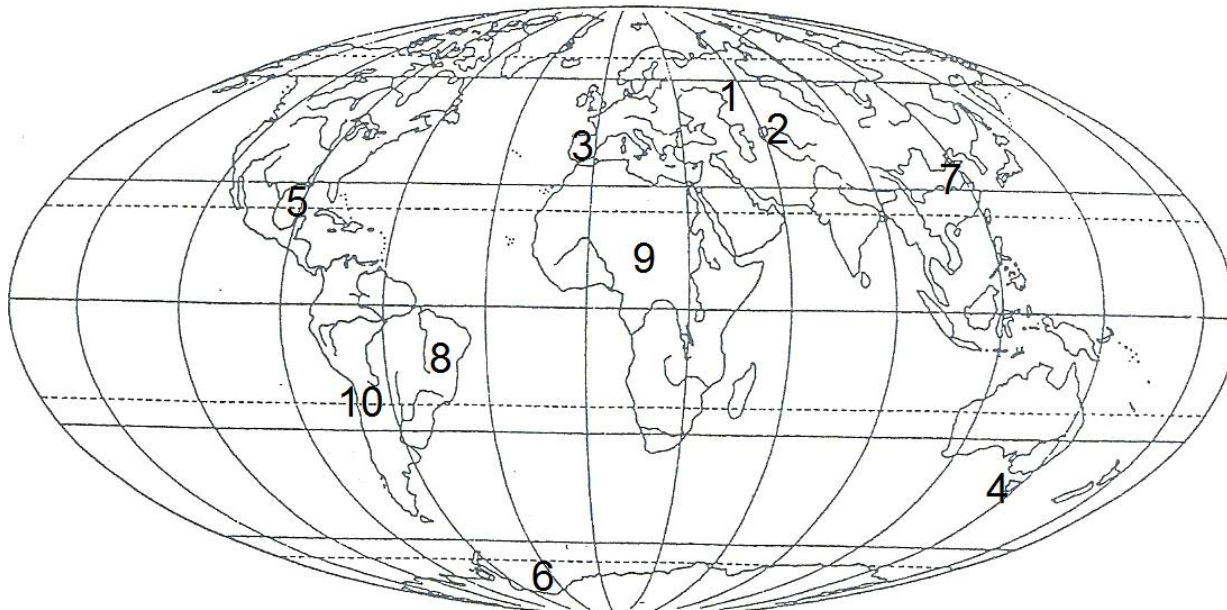
Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania były prawdziwe.

- Kanał **Panamski/Sueski** oddziela Amerykę Północną od Ameryki Południowej.
- Cieśnina **Drake'a /Magellana** oddziela Amerykę Południową od Antarktydy.
- Cieśnina Beringa łączy **Pacyfik/Atlantyk** z Oceanem Arktycznym.
- Mosty nad Bosforem łączą Europę z **Azją/Afryką**.

Zadanie 27. (0 – 10 p.)

Rozpoznaj obiekty geograficzne zaznaczone na mapie cyframi 1 – 10.

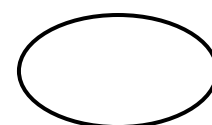
Uzupełnij luki w zapisach nazwami własnymi.

Opracowano na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

1. Rzeka	2. Jezioro	3. Półwysep	4. Wyspa	5. Zatoka
.....

6. Morze	7. Nizina	8. Wyżyna	9. Kotlina	10. Pustynia
.....

Brudnopis